

TÜRKİYE SİYASETİNİN SINIRLARI
SİYASAL DAVRANIŞ, KURUMLAR VE KÜLTÜR
ERSİN KALAYCIOĞLU'NA ARMAĞAN

DERLEYENLER
ALİ ÇARKOĞLU, EMRE ERDOĞAN, MERT MORAL

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

DERLEYENLER: ALİ ÇARKOĞLU, EMRE ERDOĞAN, MERT MORAL
TÜRKİYE SİYASETİNİN SINIRLARI
SİYASAL DAVRANIŞ, KURUMLAR VE KÜLTÜR - ERSİN KALAYCIOĞLU'NA ARMAĞAN

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI 711
SİYASET BİLİMİ 73

ISBN 978-605-399-607-1

1. BASKI İSTANBUL, OCAK 2023

© İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ İKTİSADİ İŞLETMESİ
YAZIŞMA ADRESİ: HACIAHMET MAHALLESİ, PİR HÜSAMETTİN SOKAK, No:20, 34440, BEYOĞLU / İSTANBUL
TELEFON: 0212 311 64 63 - 311 61 34 / FAKS: 0212 216 24 15 • SERTİFİKA No: 51672

www.bilgiyay.com
E-POSTA yayin@bilgiyay.com
DAĞITIM dagitim@bilgiyay.com

YAYINA HAZIRLAYAN CEM TÜZÜN
DÜZELTİ GONCA ACARAY
TASARIM MEHMET ULUSEL
DİZGİ VE UYGULAMA GÖRKEM DİDEM ÖZTUNCER
BASKI VE CİLT VİZYON BASIMEVİ KAĞITÇILIK MATBAACILIK VE YAYINCILIK SAN. TIC. LTD. ŞTİ.
BEYLİKDÜZÜ O.S.B. MAH. ORKİDE CAD. No:1/Z BEYLİKDÜZÜ İSTANBUL
TELEFON: 0212 671 61 51 / FAKS: 0212 671 61 50 • SERTİFİKA No: 52098

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ KATALOGLAMA BÖLÜMÜ TARAFINDAN KATALOGLANMIŞTIR.

Names: Çarkoğlu, Ali, compiler. | Erdoğan, Emre, compiler. | Moral, Mert, compiler.
Title: Türkiye siyasetinin sınırları : Ersin Kalaycioğlu'na armağan / derleyenler Ali Çarkoğlu, Emre Erdoğan, Mert Moral.
Description: İstanbul : İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2023. | Includes bibliographical references.
Series: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları; 711. Siyaset Bilimi; 73.
Identifiers: ISBN: 9786053996071 (paperback)
Subjects: LCSH: Kalaycioğlu, Ersin --Bibliography. | Political scientists --Turkey --Interviews. | Political science --Turkey --History. | Politics and culture --Turkey. | Democracy --Turkey. | Turkey --Politics and government --1980-. | Turkey --Foreign relations --21st century.
Classification: LCC: JC273.T87 2023

TÜRKİYE SİYASETİNİN SINIRLARI
SİYASAL DAVRANIŞ, KURUMLAR VE KÜLTÜR
ERSİN KALAYCIOĞLU'NA ARMAĞAN

DERLEYENLER
ALİ ÇARKOĞLU, EMRE ERDOĞAN, MERT MORAL

İçindekiler

ix Derleyen ve Yazarlar

xxi Önsöz

ALİ ÇARKOĞLU, EMRE ERDOĞAN, MERT MORAL

1 BİRİNCİ KISIM Söyleşiler

3 Ali Alpar'la Söyleşi

9 Yeşim Arat'la Söyleşi

15 Üstün Ergüder'le Söyleşi

23 Yılmaz Esmer'le Söyleşi

31 Ahmet Evin'le Söyleşi

41 Korel Göymen'le Söyleşi

47 Kemal Kirişçi'yle Söyleşi

55 Ali Yaşar Sarıbay'la Söyleşi

63 Sabri Sayarı'yla Söyleşi

67 Binnaz Toprak'la Söyleşi

69 İlter Turan'la Söyleşi

75 Gülnur Kocapınar: Ersin Kalaycıoğlu'nun Öğrencisi Olmak

79 İKİNCİ KISIM Ersin Kalaycıoğlu'nun Literatüre Katkıları

81 Siyasi Katılımın Dinamikleri ve Prof. Dr. Ersin Kalaycıoğlu'nun Katkıları

SELİM ERDEM AYTAÇ

99 Türkiye'de Gündemin Önemli Konuları, 2002-2018

ALİ ÇARKOĞLU

115 Vaka Temelli Karşılaştırmalı Siyaset ve Türkiye Çalışmaları

HASRET DİKİCİ BİLGİN

127 Zamanının Bir İnsanı Olarak Sosyal Bilimci: Ersin Kalaycıoğlu'nun Yöntemsel Tercihlerini Anlamlandırma Denemesi

EMRE ERDOĞAN

155 Neo-Hamidiyenizmin Kavramsal Serüveni

BOĞAÇ EROZAN

169 Karşılaştırmalı Bakış Açısından Türkiye'de Siyasi Kurumlar

ÖZGE KEMAHLIOĞLU

- 185** Kültür atışması (*Kulturkampf*): Coğrafi Kutuplaşma ve Seçmen Davranışı İlişkisi zerine Bir Deneme
MERT MORAL
- 207** Popülizm ve Liberal Demokrasinin Krizi
OSMAN şAHİN
- 213** Türkiye’de Yanaşmacılık ve Patronajın Tarihsel Dönüşümü
KEREM YILDIRIM
- 231** ÜÇÜNCÜ KISIM Ersin Kalaycıoğlu’nun alışma Alanları
- 233** Dünyadaki rnekler Işığında Türkiye’de Kutuplaşma
SENE M AYDIN-DÜZGİT
- 249** Türkiye’de Siyasal Kültür: Ekonomi-Politik Bir Analizin İmknları ve Sınırları
CEMİL BOYRAZ
- 267** Türkiye’de Rekabetçi Otoriter Rejimin Yükselişi ve Düşüşü
BERK ESEN
- 289** Zamane Siyasetinin “Ruhu”: Neo-Popülizm
M. ASIM KARAMERLİĞLU
- 311** Etnik Fay Hatlarının Gölgesinde Demokratikleşme Patinajları
GüNEş MURAT TEZCÜR
- 325** Değişen Sosyal Değerler, Seçmenlerin izgisi ve Türkiye’de Demokrasinin Glenmesinin nndeki Güçlükler
BİROL A. YEşİLADA
- 349** DÖRDÜNCÜ KISIM Serbest Katkılar
- 351** Kreselden Ulusala Biyoteknoloji ve Biyogüvenlik Politikaları
ZÜHRE AKSOY
- 363** Karşılaştırmalı Siyaset Biliminde Araştırma Yöntemleri: *Comparative Political Studies* Dergisinin Analizi (1990-2020)
AYLİN AYDIN-ÇAKIR, DUYGU MERVE UYSAL
- 379** Türkiye’de Kadınların Siyasi Temsili: 24. Dönem Kadın Milletvekilleri zerine Bir İnceleme
MARELLA BODUR N
- 395** Toplumsal Tartışmalarda *Ad Hominem*
MURAT BOROVALI
- 417** Türkiye Kürt Solunun Trkiyelileşmesi: Halkların Demokratik Partisi (HDP)
ÖDÜL CELEP

- 439** Ersin Kalaycıoğlu'nun Kapsamlı Siyasal Modernite Teorisi
ANDREW DAVISON
- 453** 1920'den 1950'ye Türkiye'yi Temsil Eden Kurucu Kuşakların Biyografik Özellikleri ve Görev Süreleri Arasındaki İlişki Üzerine: Göçmenlik Örneği
EMRE EROL
- 467** Türkiye, Rusya ve Dağlık Karabağ Savaşı: Olaylar, Sonuçlar ve Görünürdekiler
WILLIAM HALE
- 483** Baskın Parti Sisteminde Ekonomik Oy Verme
YASUSHI HAZAMA
- 499** Karşılaştırmalı Siyasette Yöntem Tartışması: Karşılaştırmalı Bölge Çalışmalarının Latin Amerika Serüveni
EBRU İLTER AKARÇAY
- 515** Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem: İkili Eleştiri, Denge ve Denetleme Sistemi ve Toplumsal Dönüşüm
E. FUAT KEYMAN, CANA TÜLÜŞ TÜRK
- 531** Türkiye ve Çin Akdeniz'de Ortak mı?
LENORE G. MARTIN
- 551** Halkın Sesi Olma İddiası ve Popülist Partiler: Popülist Parti Liderleri ve Destekçileri Arasındaki Uyum Üzerine Bir Değerlendirme
SULTAN TEPE, MICHAEL DIRKSEN, KEITH SIMONDS
- 577** Türkiye'de Pandemi, Partizanlık ve Kutuplaşma: Bir Saha Deneyinin Düşündürdükleri
EMRE TOROS
- 599** Demokrasi Krizini Değerlendirirken *Yapabilirlik* Olarak Siyasete Katılım
PINAR UYAN-SEMERCI
- 617** Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin Tasarımı ve İktidarın Muhafazası: Siyaset Bilimi Açısından Bir İnceleme
ALPER H. YAĞCI

DERLEYENLER VE YAZARLAR

DERLEYENLER

ALİ ÇARKOĞLU

Halen Koç Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim üyesidir. Doktora derecesini State University of New York-Binghamton'da Mayıs 1994'te savunmuştur. Daha önce Boğaziçi Üniversitesi (1994-2002) ve Sabancı Üniversitesi'nde (2002-2010) öğretim üyesi olarak çalışmıştır. 2013 yılında Bilim Akademisi'ne (<https://bilim-akademisi.org/>) seçilmiştir. Araştırma alanları davranışsal siyaset bilimi soruları üzerine yoğunlaşmış ve oy verme davranışı, kamuoyu tercihleri ve siyasi partiler üzerine değişik sorulara cevap aramıştır. 2008'den bu yana International Social Survey Program (ISSP <http://w.issp.org/menu-top/home/>) ve 2011'den bu yana da Comparative Study of Electoral Systems (CSES <http://ces.org/>) projelerine Türkiye verileriyle katılmaktadır. Sekizi derleme on iki kitabı ve sekseni aşkın makalesi yayımlanmıştır.

EMRE ERDOĞAN

İstanbul Bilgi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim üyesidir. Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi alanında doktora derecesi bulunan Erdoğan, akademi ve sivil toplumda çeşitli projelerde araştırmacı ve kıdemli danışman olarak görev yapmıştır. Araştırmaları siyasi katılım, dış politika ve kamuoyu, çocuk ve gençlerin refahı, metodoloji ve istatistiğe odaklanmaktadır. Türkiye'de gençlik, Suriyeli mülteci gençlerin entegrasyonu, ötekileştirme, kutuplaşma ve popülizm konularında çalışmakta ve yayınlar yapmaktadır.

MERT MORAL

Doktora derecesini 2017 yılında SUNY Binghamton Üniversitesi'nden almış ve aynı yıl Sabancı Üniversitesi Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak çalışmaya başlamıştır. Araştırma alanları, oy verme davranışı, siyasi katılım, demokratik temsiliyet, kutuplaşma, siyaset ve anket metodolojisi, karşılaştırmalı siyaset ve Türkiye siyasetidir. Bu alanlardaki araştırmaları American Journal of Political Science, Political Analysis, Political Behavior, Electoral Studies, Party Politics ve Political Research Quarterly gibi önde gelen uluslararası dergiler ve SAGE ve Routledge gibi yayınevlerinin yayımladığı derlemelerde yayımlanmıştır. Çalışmaları bugüne dek aralarında Sakıp Sabancı Uluslararası Araştırma Ödülü (2022) ile Türkiye Bilimler Akademisi (GEBİP, 2020) ve Bilim Akademisi (BAGEP, 2018) tarafından verilen üstün başarılı genç bilim insanı ödülleri de dahil olmak üzere çok sayıda ödül, destek ve hibe ile desteklenen Dr. Moral, uluslararası ve ulusal ölçekli çeşitli saha çalışmalarının da araştırmacılarındandır.

YAZARLAR

AHMET EVİN

Sabancı Üniversitesi Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi Emeritus öğretim üyesi ve İstanbul Politikalar Merkezi kıdemli akademisyeni olarak çalışmaktadır. Lisans ve doktora derecelerini Columbia Üniversitesinde almış, aralarında Harvard, Pennsylvania, Hamburg ve Bilkent bulunan çeşitli üniversitelerde öğretim üyeliği yapmış, 1997 yılında Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi kurucu dekanı olarak Sabancı Üniversitesi'nde göreve başlamıştır. Daha sonra aynı üniversitede "Avrupa politikaları" konusundaki Jean Monnet kürsüsü ve "Avrupa-Akdeniz politikaları" konusunda da Anna-Lindh-La Caixa kürsüsü başkanlığı yapmıştır. 1986-1992 yılları arasında Ağa Han Kültür Vakfı'nın eğitimden sorumlu direktörü olarak Paris ve Cenevre'de çalışmış, bu görevi kapsamında Harvard ve MIT'de kurulan Ağa Han mimari programının koordinatörlüğünü üstlenmiştir. 2004-2005 yıllarında Alexander Onassis kıdemli uzmanı ve 2009-2010 yıllarında Transatlantik Akademi'nin kıdemli üyesi seçilmiş, aralarında Columbia Üniversitesi Global Merkezleri, American University of Bulgaria, Institute for Advanced Studies – Köşeg bulunan birçok uluslararası eğitim ve araştırma kurumunun mütevelli heyeti üyesi veya kıdemli danışmanı olarak görev yapmaktadır.

ALİ YAŞAR SARIBAY

1952 doğumludur. İlk ve orta öğrenimini Adana ve Tarsus'ta tamamlamıştır. Tarsus Lisesi'nden sonra (1969) İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Siyasi İlimler-Maliye disiplinlerinden mezun oldu (1973). Doktorasını aynı fakültede Siyaset Bilimi Alanında verdi (1979). 1980-1981 yıllarında doktora sonrası çalışmalar için University of Iowa'da (ABD), 1988-1989 yıllarında da Fulbright burslusu olarak Ohio State University'de bulundu. 1984'te Doçent, 1989'da Profesör oldu. Siyaset ve Toplum Teorisi, Demokrasi Teorisi, Siyaset ve Din Sosyolojisi alanlarında çalışmaktadır. Halen Uludağ Üniversitesi İ.İ.B.F. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümünde öğretim üyesidir. *Toplumun Mantığı, Demokrasi Arzusu: Diyalojik Demokrasi Meseleleri, Siyasal Partiler Sosyolojisi, Global Toplumda Din ve Türkiye, Modernitenin İronisi Olarak Globalleşme, Postmodernite, Sivil Toplum ve İslam, Türkiye'de Demokrasi ve Politik Partiler, Global Bir Bakışla Politik Sosyoloji, Kamusal Alan, Diyalojik Demokrasi, Sivil İtiraz, Politikbilim, Küreselleşme, Sivil Toplum ve İslam, Global/Yerel Eksende Türkiye, Siyaset, Demokrasi ve Kimlik, Türkiye'de Modernleşme Din ve Parti Politikası: MSP Örnek Olayı, Türk Siyasal Hayatı, Siyaset Sosyolojisi* isimli kitapların yazarı ve editörüdür.

ALPER H. YAĞCI

Doktorasını 2016'da University of Massachusetts Amherst'ten Siyaset Bilimi alanında aldı. Halen Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim üyesidir. Araştırmaları siyasal davranış, kurumlar ve siyasal iktisat üzerine yoğunlaşmaktadır. Makaleleri şimdiye kadar *Comparative Political Studies, Party Politics, Journal of European Public Policy, New Political Economy, Electoral Politics, Government and Opposition, Mediterranean Politics, Turkish Studies* gibi dergilerde yayımlanmıştır.

ANDREW DAVISON

Vassar College’de Siyaset Bilimi profesörü olan Andrew Davison, doktora derecesini 1996 yılında Minnesota Üniversitesi’nden almış; bugüne kadar Boğaziçi, Koç ve Sabancı Üniversitelerinde misafir araştırmacı olarak çalışmıştır. Başlıca yayınları arasında *Secularism and Revivalism in Turkey: A Hermeneutic Reconsideration* (1998); *Corporatist Ideology in Kemalist Turkey* (2004); *Conquering Hearts and Minds* (2005); *Europe and Its Boundaries* (2009); *Border Thinking on the Edges of the West: Crossing over the Hellespont* (2016); *The Philosophic Roots of Modern Ideology* (2017) ve *Interpreting Politics: Debating the Foundations and Objectives of Political Analysis* (2020) isimli kitapları yer almaktadır. 1980 ve 1990’lı yıllarda Boğaziçi ve Minnesota Üniversiteleri arasında sürdürülen öğretim üyesi değişim programının ilk doktora öğrencileri arasında yer alan Davison, bu program kapsamında görev alan ilk öğretim üyesi olan Prof. Dr. Ersin Kalaycıoğlu’nun öğretim asistanlığını yapmıştır.

AYLİN AYDIN-ÇAKIR

Doktora derecesini 2012 yılında Sabancı Üniversitesi’nden alan Aylin Aydın-Çakır, 2014-2019 yılları arasında Yeditepe Üniversitesi’nde doktor öğretim üyesi olarak görev yaptı. Karşılaştırmalı Siyaset Bilimi alanında yaptığı çalışmalar neticesinde, 2017 yılında Bilim Akademisi tarafından verilen Genç Bilim İnsanı Ödülü’nü (BAGEP) almış ve 2020-2022 yılları arasında Stiftung Mercator tarafından verilen Re:Constitution bursu ile Utrecht Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nde misafir araştırmacı olarak bulunmuştur. 2021 yılından bu yana Vrije Universiteit Amsterdam’da görev yapan Aydın-Çakır’ın araştırma alanları karşılaştırmalı siyasi kurumlar, yüksek mahkemeler, anayasa yazım süreçleri ve yargı bağımsızlığı üzerinedir. *Political Research Quarterly*, *International Political Science Review*, *Law&Society Review*, *Democratization*, *International Journal of Constitutional Law (ICON)*, *Turkish Studies* gibi çeşitli dergilerde yayınları bulunmaktadır.

BERK ESEN

Sabancı Üniversitesi Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi’nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Siyaset bilimi alanında doktorasını 2015 yılında Cornell Üniversitesi’nden almıştır. Eylül 2015 ile Ağustos 2020 arasında Bilkent Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü’nde öğretim üyesi ve bölüm başkan yardımcısı olarak görev yapmıştır. Araştırmalarını Türk siyaseti, otoriterleşme ve siyasi partiler alanlarında yürüten Dr. Esen’in güncel çalışmaları *Party Politics*, *Journal of Democracy*, *Third World Quarterly*, *Armed Forces & Society*, *PS: Political Science & Politics*, *South East European Society and Politics*, *Journal of Near East and Balkan Studies*, *Mediterranean Politics*, *Turkish Studies*, *Middle East Journal* ve *Birikim* gibi akademik dergilerde yayınlanmıştır. Dr. Esen 2020 yılında Bilim Akademisi tarafından her sene sadece iki siyaset bilimciye verilen Genç Bilim İnsanları Ödülü’ne ve 2018 yılında Sakıp Sabancı Uluslararası Araştırma Ödülü’ne layık görülmüştür.

BİNNAZ TOPRAK

City University of New York, Graduate Center’dan doktorasını aldıktan sonra 1976-2008 yılları arasında Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü’nde ders vermiş, bu sürede Minnesota Üniversitesi ve Koç Üniversitesi’nde birer yıl misafir öğretim üyesi olarak bulunmuştur. Emekliliğini takiben kariyerine 2008-2011 yıllarında Bahçeşehir Üniversitesi’nde devam etmiş, aynı zamanda *Radikal* gazetesinde köşe yazarlığı yapmıştır. 2011-2015 arası CHP İstanbul milletvekili olarak TBMM’de görev yapmıştır. St. Olaf College’dan fahri doktora ve City University of New York Rektörlüğü Seçkin Mezun Ödülü sahibidir. Prof. Toprak akademik kariyeri boyunca çeşitli ülkelerde çok sayıda bilimsel sempozyuma konuşmacı olarak katılmış, Türkçe ve İngilizce olmak üzere makale ve kitap yayımlamıştır.

BİROL A. YEŞİLADA

Portland State Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi ve Çağdaş Türkiye Araştırmaları'nın kürsü profesörüdür. Halen Hatfield Siber Güvenlik ve Siber Savunma Politikaları Merkezi Direktörü ve TransResearch Konsorsiyumu Yönetim Kurulu üyesidir. 2017-2022 yılları arasında Mark O. Hatfield Fükütesi Müdürü ve 2021'de Uluslararası Çalışmalar Derneği'nin eski Başkan Yardımcısı oldu. Doktora derecesini 1984 yılında Michigan Üniversitesinde tamamladı. Güncel araştırma alanları arasında Küresel güç geçişi, Siber Güvenlik/Siber Savunma, Avrupa Birliği, Türkiye'nin siyasi ve ekonomik gelişimi, radikal İslam ve terörizm yer almaktadır. Dünya Değerler Araştırması Projesinin Kıbrıs Direktörüdür. International Studies Perspectives'in eski baş editörü ve Middle East Studies Association Bulletin'in eski yardımcı editörüdür. Kitapları arasında, Küresel Güç Geçişi ve Avrupa Birliği'nin Geleceği, 21. Yüzyılda AB-Türkiye İlişkileri, AKP Yönetiminde Türkiye'nin İslamlaşması, Gelişmekte Olan Avrupa Birliği, Karşılaştırmalı Siyasi Partiler ve Parti Elitleri olup 30'dan fazla akademik dergi ve kitap makalesi bulunmaktadır. 2003 yılında Beyaz Saray'ın davetiyle Afganistan'ın yeni Anayasasını hazırlayan komisyonda çalıştı. Halen Atlantik Konseyi'nin Akademik Üyesidir.

BOĞAÇ EROZAN

Lisans eğitimini Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde (1994), doktora eğitimini de University of Minnesota Siyaset Bilimi Bölümü'nde (2005) tamamlamıştır. 2001-2020 yılları arasında İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde görev yapmıştır. 2020'den bu yana ise Koç Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde çalışmaktadır. İlgi alanları, Türk siyaseti, siyasal düşünce, kavramsal ve entelektüel tarih, siyaset bilimi disiplini tarihidir. *Ahmet Ağaoğlu ve Hukuk-ı Esasiye Ders Notları (1926-1927)* başlıklı bir kitabı (2012) vardır ve *Siyasetin Bilimi: İlder Turan'a Armağan* (2015) kitabının editörlerinden biridir. Bunun dışında yerli yabancı kitap ve dergilerde çeşitli kitap bölümleri ve makaleleri bulunmaktadır.

CANA TÜLÜŞ TÜRK

Cana Tülüş Türk Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi (İPM) Araştırma ve İdari İşler Kıdemli Uzmanıdır. Aynı zamanda, İstanbul Bilgi Üniversitesi Siyaset Bilimi Doktora Programı bünyesinde doktor adaydır ve tezini Türkiye özelinde insanların normatif demokrasi algısı üzerine yazmaktadır. Araştırmalarında siyaset teorisi, karşılaştırmalı siyaset, Türkiye siyaseti, Avrupa entegrasyonu, popülizm ve Türkiye'de sivil toplum alanlarına odaklanmaktadır. Sabancı Üniversitesi'nde Avrupa Çalışmaları alanında yüksek lisans yapmış ve projesini "AB-Türkiye; İlişkilerin Tarihsel Gelişimi ve Bugünü" başlığında yazmıştır. Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden 2009 yılında mezun olmuş ve Türkiye'de ötekileştirme süreçlerini konu alan bir proje kapsamında Aleviler ve Romanlar üzerine araştırma yürütmüştür.

CEMİL BOYRAZ

İstanbul Bilgi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim üyesidir. Siyaset Bilimi alanında doktorasını tamamlayan Boyraz; siyasal-iktisadi tarih, siyaset sosyolojisi, uluslararası ekonomi-politik ve Türk siyasal hayatına dair konularda dersler vermekte ve yayınlar yapmaktadır. Kısa süreliğine University of Denver'da misafir araştırmacı olarak bulunan Boyraz, aynı zamanda çok sayıda sosyal projede ve bilimsel araştırmada yer almıştır.

DUYGU MERVE UYSAL

Koç Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde doktor adaydır. Lisans eğitimini Yeditepe Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler ve Psikoloji bölümlerinde çift anadal programı kapsamında tamamlamış, yüksek lisans derecesini aynı üniversitede Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde almıştır. Uysal'ın araştırma alanları siyaset psikolojisi, siyasal davranış, karşılaştırmalı siyaset ve uluslararası göç üzerinedir. Doktora tezinde, Türkiye ve Avrupa ülkeleri bağlamında, göçmenlere ve uluslararası göçe yönelik yerel halkın algılarını, tutumlarını ve siyasi tercihlerini kurumsal etkenler ve psikolojik süreçler açısından incelemektedir.

EBRU İLTER AKARÇAY

Yeditepe Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim üyesidir. Boğaziçi Üniversitesi'nden Siyaset Bilimi alanında doktora derecesine sahiptir. Araştırmalarının odağında karşılaştırmalı siyaset, siyasal kurumlar, siyaset sosyolojisi, bölge çalışmaları ve karşılaştırmalı dış politika analizi yer almaktadır. Başkanlık sistemi, demokratikleşme, geçiş dönemi adaleti, sömürgeciliğin tasfiyesi süreçleri, İspanya siyaseti ve Latin Amerika siyasal sistemlerine dair çalışmalar yürütmekte ve yayınlar yapmaktadır.

EMRE EROL

Sabancı Üniversitesi Sanat ve Sosyal Bilimler Öğretim Üyesi ve Temel Geliştirme Programı Direktörüdür. Başlıca araştırma alanları arasında geç dönem Osmanlı İmparatorluğu ve erken dönem Türkiye Cumhuriyeti'nde göçler, modern ideolojiler, yönetici ağları ve değişen ekonomik yapıların sosyal yapılara tesirleri gelir. Doktora derecesini 2014 yılında Leiden Üniversitesi'nden almış ve doktora çalışması 2016 *The Ottoman Crisis in Western Anatolia/Turkey's Belle Époque and the Transition to a Modern Nation State* başlığı ile I.B. Tauris tarafından yayımlanmıştır. Lisans derecesini Toplumsal ve Siyasal Bilimler alanında Sabancı Üniversitesi'nde tamamlamış daha sonra aynı üniversitede 2009 yılında Tarih alanında yüksek lisans derecesini tamamlamıştır. 2009-2016 yılları arasında Leiden Üniversitesi'nin üç farklı kampüsünde ve 2016'dan beri de Sabancı Üniversitesi bünyesinde ekseriyeti araştırma konuları ve buna ilaveten çekirdek müfredat yapıları ile ilişkili çok sayıda dersler vermiştir.

EMRE TOROS

Doktora derecesini 2007 yılında Bilkent Üniversitesi'nden almıştır. Halen dekanlığını da yaptığı Hacettepe Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Akademik çalışmalarında daha çok Türkiye siyaseti, siyasal iletişim ve siyasal davranış alanlarına odaklanmış olan Dr. Toros'un çalışmaları *Democratization, International Journal of Forecasting, Political Research Exchange, British Journal of Middle Eastern Studies, Southeast European and Black Sea Studies, Turkish Studies* gibi akademik dergilerde yayımlanmıştır. Akademik çalışmaları bugüne dek aralarında British Academy Newton Advanced Fellowship, Swedish Institute, TÜBİTAK ve Fulbright tarafından verilen desteklere layık görülen Dr. Toros bu çalışmalarını aralarında Malmö Üniversitesi, Stanford University, King's College London ve Harvard University'de yürütmüştür.

E. FUAT KEYMAN

Sabancı Üniversitesi Kurumsallaşma ve Toplumsal Katkı Süreçlerinden Sorumlu Rektör Yardımcısı ve Öğretim Üyesidir. Aynı zamanda, Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi (İPM) Direktörüdür. Carleton Üniversitesi'nde doktora çalışmasını, Harvard Üniversitesi'nde ve Wellesley College'da doktora-sonrası çalışmasını yapan Keyman, Bilkent Üniversitesi ve Koç Üniversitesi'nde de çalışmıştır. Orta Doğu Teknik Üniversitesi mezunudur. Bilim Akademisi üyesidir. Demokratikleşme, küreselleşme, uluslararası ilişkiler, sivil toplum, kimlik siyaseti ve Türkiye'de devlet-toplum ilişkileri üzerine çalışmaktadır. Keyman'ın yurt dışı ve içinde yayımlanmış otuzdan fazla kitap ve çok sayıda makale çalışmaları vardır. Çeşitli ve saygın uluslararası düşünce kuruluşunun, merkezin ve akademik derginin danışma ve bilim kurulunda yer alan Keyman, TÜBİTAK, Avrupa Birliği, vb. kuruluşlardan araştırma projeleri kazanmış, proje yöneticiliğe yapmış ve yaptığı akademik çalışmalarla ödüller kazanmıştır.

GÜLNUR KOCAPINAR

Yeditepe Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim üyesidir. Lisans derecesini ODTÜ Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nden, yüksek lisans ve doktora derecelerini Sabancı Üniversitesi Siyaset Bilimi yüksek lisans ve doktora programlarından almıştır. Akademik ilgili ve çalışma alanları arasında karşılaştırmalı siyaset, siyasi partiler ve Türk siyasal hayatı bulunmaktadır. Ortak yazarlı makaleleri Party Politics, Political Research Quarterly, Parliamentary Affairs ve Turkish Studies dergilerinde yayımlanmıştır ve kitap bölümleri bulunmaktadır.

GÜNEŞ MURAT TEZCÜR

Güneş Murat Tezcür (Ph.D. Michigan Üniversitesi, 2005), Central Florida Üniversitesi'nde Siyaset, Güvenlik ve Uluslararası İlişkiler Okulu'nun direktörüdür. Aynı üniversite'de Celal Talabani Kürt Siyaseti Çalışmaları Kürsüsü sahibi Siyaset Bilimi Profesörüdür. Akademik çalışmaları özellikle siyasi şiddet ve kimlik, demokratik mücadeleler ve sosyal hareketler üzerine yoğunlaşmaktadır. Diğer çalışma konuları yanında, insanların kitlesel düzeyde şiddet eylemlerine katılmaları sorunsalı üzerine yoğunlaşmaktadır. Çalışmaları *American Political Science Review*, *Comparative Politics*, *Development and Change*, *Journal of Peace Research*, *Law & Society Review*, *Perspectives on Politics* ve *Third World Quarterly* gibi önde gelen birçok uluslararası akademik dergide yayımlanmıştır. Son olarak *Oxford Handbook of Turkish Politics* (Oxford University Press, 2022) adlı eserin editörlüğünü yapmıştır.

HASRET DİKİCİ BİLGİN

İstanbul Bilgi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde Siyaset Bilimi Doçenti olarak görev yapmaktadır. Siyasal İslam'da sınıf meseleleri, Orta Doğu'da parti siyaseti ve seçimler ile radikalleşme süreçleri üzerine çalışmaktadır ve söz konusu alanlarda uluslararası dergilerde ve kitaplarda çok sayıda yayına sahiptir. Son dönem yayınları arasında "Süslüman: Türk siyasal İslam'ında sınıf ve toplumsal cinsiyet meseleleri üzerine" (*Turkish Studies*, 2021), "İlimlilik tartışmasını mekân ve sınıf üzerinden yeniden ele almak: Tunus Ennahda'sı" (*Third World Quarterly*, 2021) bulunmaktadır. Türkiye Bilimler Akademisi tarafından 2014 yılında ödüllendirilen *Karşılaştırmalı Siyaset: Temel Konular Ve Yaklaşımlar* başlıklı kitabın eş editörlüğünü yapmıştır. Horizon 2020 Projesi No.959198, De-radicalisation in Europe and beyond: detect, resolve, re-integrate projesinde Türkiye'nin baş araştırmacısı olarak görev yapmaktadır. Dikici Bilgin, Uluslararası Siyaset Bilimi Derneği (IPSA) ve Türk Siyaset Bilimi Derneği'nde (TPSA) başkan yardımcısı olarak görev yapmaktadır.

İLTER TURAN

İstanbul Bilgi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde Emeritüs Profesör ve aynı üniversitenin eski rektörüdür. Uluslararası Siyasal Bilimler Derneği önceki dönem Genel Başkanıdır. Profesör Turan daha önceki dönemlerde İstanbul ve Koç üniversitelerinde ve konuk olarak aralarında California (Berkeley), Iowa, Arizona ve Oxford (Nuffield ve St. Anthony's College) üniversitelerinin de bulunduğu muhtelif Amerikan ve İngiliz üniversitelerinde öğretim üyeliği yapmıştır. Türk siyasal hayatı ve dış politikası ve Mukayeseli Siyaset üzerinde Türkçe ve İngilizce yayımlanmış çok sayıda akademik çalışması bulunmaktadır. Dr. Turan muhtelif şirket ve vakıf yönetimlerinde görev yapmakta, şirketlere danışmanlık yapmakta ve Dünya gazetesindeki "Siyaset Penceresi" sütununda haftalık yazılar yazmaktadır. Tarsus Amerikan Koleji'nde okumuş, El Cerrito Lisesi'nden (1958, California) mezun olmuştur. Siyasal Bilimler Lisansını Oberlin Koleji'nden (1962, Ohio), Yüksek Lisansını Columbia Üniversitesi'nden (1964, New York), Doktorasını İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nden (1966) almıştır. 1970'de doçent, 1976'da profesör olmuştur.

KEITH SIMONDS

Keith Simonds, Illionis Chicago Üniversitesi'nde doktora adayı ve DePaul Üniversitesi'nde yardımcı öğretim üyesidir. Geçmişte seçim kampanyası yöneticisi olarak birçok kampanyanın stratejik planlamasını yapan Simonds'un karşılaştırmalı siyaset alanındaki çalışmaları, niş partilerin dönüşümünün demokratik temsiliyet ve politik meşruiyet üzerine etkilerine odaklanmaktadır. Niş partilerin ortaya çıkışlarını ve tarihsel gelişimleri üzerine de araştırmalar yürüten Simonds'un popülist partiler ve dini popülizmin yozlaşmaya etkileri alanında bir makalesi de kısa süre önce yayımlanmıştır.

KEMAL KİRİŞÇİ

Kemal Kirişçi, Türkiye dış politikası ve göç etütleri konuları uzmanı olarak Brookings Enstitüsü'nün Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'nın Türkiye Projesi Merkezi'nde kıdemli araştırmacıdır. 2013-2020 yılları arasında Brookings'de TÜSİAD kıdemli araştırmacısı ve Türkiye Projesi Direktörü olarak görev alan Kirişçi, Brookings'in "Order from Chaos" isimli bloguna da sık sık yazılarıyla katkıda bulunmaktadır. Kirişçi'nin *Turkey and the West: Faultlines in a Troubled Alliance* isimli son kitabı, Kasım 2017'de Brookings Institution tarafından basılmıştır. Brookings öncesinde, Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde uluslararası ilişkiler profesörü ve Avrupa Entegrasyonu Jean Monnet kürsüsü sahibi olarak görev almıştır. Araştırma alanları arasında AB-Türkiye ilişkileri, ABD-Türkiye ilişkileri, Türk dış ve ticaret politikaları, Avrupa entegrasyonu, göç etütleri, etnik çatışmalar ve mülteci hareketleri yer almaktadır.

KEREM YILDIRIM

Doktora derecesini Koç Üniversitesi'nden 2016 senesinde almıştır. Halihazırda Kadir Has Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nde öğretim üyesidir. Political Communication, Democratization, Turkish Studies gibi dergilerde makaleleri basılmıştır. Çalışma alanları karşılaştırmalı siyaset, seçmen-siyasetçi ilişkileri, siyasi davranış, şeffaflık ve yerel yönetim gibi konulardır. 2022 itibarıyla parti teşkilatları ve seçmen ilişkileri hakkında uluslararası bir projenin eş yürütücülüğünü yapmaktadır. Aynı zamanda yerel yönetimlerin şeffaflığı, Türkiye'de kutuplaşmayı belirleyen konular, pandemi döneminde tercihler ve İspanya'da ebeveyn ve öğrencilerin siyasi tercihleri gibi farklı projelerde çalışmaktadır.

KOREL GÖYMEN

1964'te ODTÜ Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nden mezun olduktan sonra, yüksek lisans ve doktora Leeds Üniversitesi'nde tamamladı. Sonra sırasıyla, ODTÜ'de 25 yıl (paralelinde Bilkent Üniversitesi'nde 4 yıl); Birmingham Üniversitesi'nde 1 yıl (konuk profesör); Sabancı Üniversitesi ve İstanbul Politikalar Merkezi'nde 17 yıl ve Kadir Has Üniversitesi'nde 1 yıl görev yaptı.

LENORE G. MARTIN

Lenore G. Martin, Emmanuel College Siyaset Bilimi ve Uluslararası Etütler Bölümü'nde profesör ve Harvard Üniversitesi Ortadoğu Etütleri ve Weatherhead Uluslararası İlişkiler Merkezlerinde araştırmacı olarak görev yapmaktadır. Halen Harvard Üniversitesi'nin Orta Doğu Seminerleri'nin eş yürütücüsü olan Martin, 1999-2017 yılları arasında da Türkiye ve Modern Dünya Seminerlerinin eş yürütücülüğü görevlerini üstlenmiştir. Bugüne dek Türkiye ve Orta Doğu çalışmaları alanlarında üç Fulbright Ödülü kazanan Martin'in Körfez ülkelerinde ulusal güvenlik, Ortadoğu ve Türkiye konularında yayımlanmış çalışmaları arasında çok sayıda makalesinin yanı sıra *The Unstable Gulf: Threats from Within* (1984) isimli tek yazarlı ve *Israel and Palestine-Two States for Two Peoples: If Not Now, When?* (2010) isimli ortak yazarlı kitapları, *New Frontiers in Middle East Security* (1999) ve *The Future of Turkish Foreign Policy* (Dimitris Keridis ile, 2004) isimli derlemeler de yer almaktadır. Dr. Martin, ayrıca *Turkish Studies* ve *Asian Journal of Middle Eastern and Islamic Studies* isimli dergilerin editör kurullarında yer almaktadır.

MARELLA BODUR ÜN

Boğaziçi Üniversitesi'nden İngiliz Dili ve Edebiyatı alanında lisans, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler alanında yüksek lisans derecelerini almıştır. Doktora çalışmasını ise Siyaset Bilimi alanında Carleton Üniversitesi'nde yapmıştır. Dr. Bodur Ün'ün başlıca araştırma alanları arasında toplumsal hareketler, toplumsal cinsiyet ve siyaset, kimlik siyaseti ve uluslararası normlar yer almaktadır. Bu alanlardaki çalışmaları, *Review of International Studies*, *JCMS-Journal of Common Market Studies*, *Environment and Planning C: Politics and Space*, *Journal of Asian and African Studies*, *Uluslararası İlişkiler*, *Alternatif Politika* gibi uluslararası ve ulusal akademik dergiler ile Routledge ve Palgrave Macmillan gibi uluslararası yayınevlerinin yayınladığı derlemelerde yayımlanmıştır. Dr. Bodur Ün, Çukurova Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim üyesidir.

M. ALİ ALPAR

ODTÜ Fizik Bölümü'nden 1972 yılında lisansını almış, 1977 yılında doktora University of Cambridge'te tamamlamıştır. Boğaziçi Üniversitesi, Columbia University, University of Illinois at Urbana-Champaign, TÜBİTAK Temel Bilimler Araştırma Enstitüsü, ODTÜ, Sabancı Üniversitesi gibi kurumlarda çalışmıştır. Nötron yıldızları, pulsarlar çalışma alanları arasındadır. 1993-1997 arasında Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) Konseyi ve TÜBİTAK Bilim Kurulu yayın kurulu üyeliğini yapmış, TÜBİTAK Popüler Bilim Kitaplarını başlatan üyeler arasında yer almıştır. Kazandığı bazı ödüller şunlardır: TÜBİTAK Teşvik Ödülü (1986), Sedat Simavi Ödülü (1988), TÜBİTAK TWAS Bilim Ödülü (1992), ODTÜ Mustafa Parlar Vakfı Bilim Hizmet ve Onur Ödülü (2018). Hükümetin KHK ile TÜBA'ya üye tayini üzerine TÜBA'dan 2011 yılında istifa etmiş ve aynı yıl Bağımsız Bilim Akademisi kurucuları arasında yer almıştır. Bilim Akademisi'nin ilk başkanı olup 2021 yılına kadar görevini sürdürmüştür. Türk Astronomi Derneği üyesi ve eski başkanıdır. Ayrıca Academia Europaea, American Philosophical Society, European Astronomical Society, International Astronomical Union üyesidir.

M. ASIM KARAÖMERLİOĞLU

Bornova Anadolu Lisesi'nden sonra Boğaziçi Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği'ni bitirdi. Yüksek lisans çalışmasını Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü'nde, doktorasını Ohio State Üniversitesi Tarih Bölümü'nde yaptı. 1998 yılından bugüne Boğaziçi Üniversitesi Atatürk Enstitüsü'nde öğretim üyesidir. *Orada Bir Köy Var Uzakta* adlı kitabın yanısıra *Nations and Nationalism*, *Journal of Peasant Studies*, *Middle Eastern Studies*, *New Perspectives on Turkey*, *British Journal of Middle Eastern Studies*, *Toplum ve Bilim* gibi çok sayıda ulusal ve uluslararası dergide yazıları bulunmaktadır. Şevişen Beyin adlı bir kitabı da dilimize kazandırmıştır. Türkiye'de evrimsel düşüncenin gelişimi, demografik dönüşüm, toplumsal kuşaklar, geç Osmanlı'dan günümüze Türkiye siyaseti, küresel popülizm ve blokzincir teknolojinin sosyal ve ekonomik etkileri gibi konularda çalışmalarını sürdürmektedir.

MICHAEL DIRKSEN

Illinois Chicago Üniversitesi'nde doktora adayı olan Michael Dirksen, Calvin Üniversitesi'nde doktora sonrası araştırmacı ve öğretim görevlisi olarak görev yapmaktadır. Daha evvel AmeriCorps isimli kurumda çalışan Dirksen, yüksek lisansını Amerikan Üniversitesi'nden uluslararası barış ve çatışma çözümü alanında almıştır. Karşılaştırmalı siyaset alanındaki araştırmaları, Mumbai ve İstanbul'da su yönetimi alanına odaklanan Dirksen, yerel parti politikaları ve yönetimler üzerine araştırmalar yapmış; popülist partiler ve dini popülizmin yozlaşmaya etkileri alanında bir başka makalesi ise kısa süre önce yayımlanmıştır.

MURAT BOROVALI

Boğaziçi Üniversitesi'nden Ekonomi alanında Lisans, Manchester Üniversitesi'nden ise Siyaset Teorisi alanında Doktora derecesine sahiptir. İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde 2000 yılında öğretim üyesi olarak çalışmaya başlayan Borovali'nın siyaset teorisi alanında, özellikle de liberal düşünce, dağılım adaleti, haklar ve özgürlükler konularında yayınları bulunmaktadır. Kendisi şu anda John Rawls ve çağdaş liberal düşünce üzerine kapsamlı bir çalışma yürütmektedir. Borovali, 2019 yılından beri İzmir Ekonomi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde görevini sürdürmektedir.

SABRİ SAYARI

Sabancı Üniversitesi'nin Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi'nde Siyaset Bilimi Emeritus öğretim üyesidir. Lisans ve doktora derecelerini Ekonomi ve Siyaset Bilimi alanlarında ABD'nin Columbia Üniversitesi'nde aldıktan sonra 1971-74 yıllarında Rutgers Üniversitesinin Siyaset Bilimi Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalıştı. 1974-84 yılları arasında Boğaziçi Üniversitesi'nin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde öğretim üyeliği yaptı. 1994 yılından 2005 yılına kadar Georgetown Üniversitesi'nin Uluslararası İlişkiler Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak çalıştı ve aynı üniversitedeki Institute of Turkish Studies (Türkiye Çalışmaları Enstitüsü-ITS)'in direktörlüğünü üstlendi. ABD'de Columbia, George Washington ve California (Irvine) Üniversiteleri'nde, Danimarka'da Aarhus Üniversitesi'nde konuk öğretim üyesi olarak ders verdi. Sabri Sayarı'nın Türkiye Siyaseti, Türk Dış Politikası ve Karşılaştırmalı Siyaset alanlarına giren çeşitli konularda çok sayıda yayını bulunmaktadır.

SELİM ERDEM AYTAÇ

Koç Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümünde öğretim üyesidir. Siyaset bilimi doktora derecesini 2014 yılında Yale Üniversitesi'nden almıştır. Dr. Aytaç'ın bilimsel çalışmaları siyasi davranış alanında olup hükümetlerin hesap verebilirliğinin nasıl işlediğine ve kişilerin siyaset katılımına odaklanmıştır. Dr. Aytaç'ın bu alanlardaki araştırmaları *American Political Science Review*, *Journal of Politics*, *British Journal of Political Science* gibi önde gelen uluslararası dergilerde yayımlanmıştır. Dr. Aytaç, Bilim Akademisi Genç Bilim İnsanları Ödülü (BAGEP, 2016), Sakıp Sabancı Uluslararası Araştırma Ödülü (2018) ve TÜBİTAK Teşvik Ödülü (2020) sahibidir.

SENEM AYDIN-DÜZGİT

Sabancı Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim üyesi ve İstanbul Politikalar Merkezi Araştırma ve Akademik İlişkiler Koordinatörüdür. Başlıca araştırma alanları arasında Avrupa dış politikası, Türk dış politikası, söylem çalışmaları ve kimlik siyaseti yer almaktadır. Doktorasını Siyaset Bilimi üzerine Free University of Brussels (VUB)'dan, yüksek lisans derecesini Avrupa Siyaseti ve Politikaları üzerine London School of Economics and Political Science (LSE)'dan ve lisans derecesini Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler üzerine Boğaziçi Üniversitesi'nden almıştır. *European Journal of International Relations*, *Journal of Common Market Studies*, *West European Politics, Cooperation and Conflict* gibi dergilerde birçok makale yayımlamıştır. *Turkey and the European Union* (Nathalie Tocci ile, Palgrave, 2015) ve *Constructions of European Identity* (Palgrave, 2012) isimli kitapların yazarıdır. Aydın-Düzgıt, European Council on Foreign Relations (ECFR) ve Carnegie Rising Democracies Network üyesidir. 2020 yılı başında Avrupa çapındaki üstün başarılı genç bilim insanlarını bünyesinde bulunduran bir inisiyatif olan Young Academy of Europe üyeliğine seçilmiştir.

OSMAN ŞAHİN

Doktor ünvanını, Sabancı Üniversitesi'nden 2016 senesinde almaya hak kazandı. Kariyeri boyunca, birçok ulusal ya da uluslararası projede araştırmacı ve proje koordinatörü olarak görev yaptı. *Democratization, Politics, New Perspectives on Turkey* ve *Policing and Society* gibi önemli dergilerde çalışmaları yayımlanan Osman Şahin, 11 sene boyunca farklı üniversitelerde ders verdi. Halihazırda ise uluslararası bir stratejik danışmanlık firmasında kıdemli danışman olarak çalışıyor.

ÖDÜL CELEP

Ödül Celep (Doktora: State University of New York, Binghamton) İstanbul Işık Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim üyesidir. Araştırma ilgi alanları arasında siyasal partiler ve ideoloji, siyasal kültür ve sosyoloji, parti içi demokrasi ve Türkiye ve Batı Avrupa'daki seçmen davranışları yer almaktadır. Doktora tezi "Aşırı Sağ ve Demokrasi" başlığıyla 2009 yılında Türkçe ve İngilizce olarak yayımlandı. Doktora sonrası Türkiye'deki siyasal partiler üzerine araştırmaları *South European Society and Politics*, *Parliamentary Affairs*, *Turkish Studies* ve *Journal of Balkan and Near Eastern Studies* gibi siyasal bilim dergilerinde yayımlandı.

ÖZGE KEMAHLIOĞLU

Özge Kemahlioğlu 2009 yılından bu yana Sabancı Üniversitesi Siyaset Bilimi programında çalışmaktadır. Doktora derecesini 2006 yılında Columbia Üniversitesi'nden almıştır. Siyasi partiler, yerel hükümetlerin siyasi ekonomisi, kaynak dağılımının siyaseti ve seçimler ilgi alanlarını oluşturmaktadır. Bu konulardaki tek yazarlı ve ortak çalışmaları *Comparative Politics*, *Journal of Politics*, *Journal of Theoretical Politics*, *Latin American Politics and Society*, *South European Politics and Society* ve *Public Choice* gibi dergilerinde yayınlanmıştır. 2012 yılında ECPR yayınevi tarafından yayımlanan *Agents or Bosses? Patronage and Intra-party Politics in Argentina and Turkey* isimli kitabın yazarıdır. 2015 BAGEP ve 2015 Üstün Ergüder Araştırma ödüllerinin sahibidir.

PINAR UYAN-SEMERCI

İstanbul Bilgi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim üyesidir. 2007 yılından itibaren aynı üniversitede Göç Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi müdürlüğü ve 2017 yılından itibaren Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi dekanlığı görevlerini yürütmektedir. Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora derecelerini Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden alan Uyan Semerci, siyaset felsefesi, karşılaştırmalı siyaset, araştırma yöntemleri ve sosyal politika alanlarında ders vermektedir. Uyan-Semerci evrensellik, adalet, insani gelişim, iyi olma hali, haklar ve yapabilirlik yaklaşımı bağlamında kapsayıcı bir toplum için özellikle dezavantajlı, kırılgan gruplar ve kesişimsellik üzerine çalışmaktadır. Yoksulluk, göç, ötekileştirme, kutuplaşma, infodemi, katılım, gönüllülük, çocuğun iyi olma hali ve çocuk işçiliği alanlarında birçok araştırma projesi yürütmüş, makale ve kitap yayını yapmıştır.

SULTAN TEPE

Sultan Tepe, halen Illinois Chicago Üniversitesi'nde siyaset bilimi doçenti olarak görev yapmaktadır. Doktorasını, Texas-Austin Üniversitesi'nden alan Tepe (Choice's dergisinin en iyi kitap ödülü sahibi) *Beyond Sacred and Secular* isimli kitabın yazarıdır. Yakın zamanda yayımlanacak bir kitabında ise dinin sınıfsal ve etnik ayrımlar üzerindeki uzlaştırıcı etkisi konusunda Weberci geleneği değerlendiren Tepe'nin geçmiş çalışmaları aralarında *Journal of Democracy*, *Foreign Policy* ve *Political Research Quarterly*'nin de yer aldığı dergilerde yayımlanmıştır. Tepe, aynı zamanda *Politics and Religion* isimli derginin baş editörlüğü görevini yürütmektedir.

TUĞÇE ERÇETİN

İstanbul Bilgi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim üyesidir. Lisans eğitimini Kadir Has Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde, yüksek lisans derecelerini Essex Üniversitesi Siyaset Bilimi ve İstanbul Bilgi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde tamamladı. Doktorasını İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde siyaset bilimi alanında yapan Erçetin; ötekileştirme, popülizm, sivil toplum ve gönüllülük, göç ve sosyal girişimcilik ile kutuplaşma konularında araştırma projelerinde yer aldı. Çalışma alanları arasında popülizm, karşılaştırmalı siyaset, Türkiye siyaseti, göç, kimlik ve siyasal psikoloji bulunuyor.

ÜSTÜN ERGÜDER

1957 yılında Robert Kolej'den lise diplomasını, 1961 yılında Manchester Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi lisans derecesini almıştır. Ergüder, doktorasını ABD Syracuse Üniversitesinde Siyaset Bilimi dalında yapmıştır. Boğaziçi Üniversitesi'nde 1969-2000 yılları arasında öğretim üyeliği, 1988-1992 yılları arasında Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanlığı, 1992-2000 yılları arasında ise Rektör olarak görev yapmıştır. 1 Eylül 2000 itibarı ile devlet memurluğundan emekli olan Ergüder kariyerine 2013 yılına kadar Sabancı Üniversitesi'nde devam etmiştir. Halen Sabancı Üniversitesi kurumsal şemsiyesi altında faaliyette bulunan Eğitim Reformu Girişimi Yönetim Kurulu Başkanlığını yapmaktadır. Amerika'da State University of New York ve Syracuse Üniversitelerinde "misafir profesör" olarak ders vermiş, Michigan Üniversitesi'nde ise "misafir araştırmacı" olarak bulunmuştur. Yurtdışında yayımlanan bilimsel makalelere ek olarak Profesör Ergüder'in üç kitabı bulunmaktadır. Ayrıca 1970'li yılların sonunda ülkemizde kamuoyu araştırmaları ve davranışsal sosyal bilim çalışmalarının başlaması ve yerleşmesine katkıları olmuştur. Ergüder, Vehbi Koç Vakfı Yönetim Kurulu üyesidir. Yurt dışında ise Magna Charta Akademik Özgürlük ve Kurumsal Özerklik kuruluşunun yönetim kurulu üyeliğinde (2004-2009) bulunmuş, 2009-2013 yılları arasında ise başkanlığını yapmıştır.

WILLIAM HALE

Londra Üniversitesi'nin Afrika ve Doğu Etütleri Okulu'nda Emeritus Profesör olan William Hale, geçmişte aynı kurumda Türkiye Siyaseti Profesörü olarak görev almıştır. Modern Türkiye tarihi ve uluslararası ilişkiler alanlarındaki çok sayıda makalesi yanında başlıca eserleri *The Political and Economic Development of Modern Turkey* (Londra: Croom Helm. 1981, 1984; Londra: Routledge. Yeni basım, 2015), *Turkish Politics and the Military* (Londra: Routledge. 1994); *Turkish Foreign Policy, 1774-2000* (Londra: Frank Cass. 2000.), *Turkish Foreign Policy since 1774* (Londra: Routledge. 2012), *Turkey, the United States and Iraq* (Londra: Saqi Books. 2006) ve Ergun Özbudun ile birlikte kaleme aldıkları *Islamism, Democracy and Liberalism, The Case of the AKP* (Londra: Routledge. 2011) isimli kitaplarıdır.

YASUSHI HAZAMA

Yasushi Hazama, Japonya Dış Ticaret Kurumu Gelişmekte Olan Ekonomiler Enstitüsü'nde kıdemli araştırmacı olarak görev yapmaktadır. Kamu yönetimi alanında yüksek lisansını Orta Doğu Teknik Üniversitesi, siyaset bilimi alanındaki doktorasını ise Bilkent Üniversitesi'nden alan Hazama'nın araştırma alanları, siyasi davranış ve Türkiye ve diğer gelişmekte olan demokrasilerin ekonomi politığıdır Hazama'nın makaleleri bugüne dek *International Political Science Review*, *Acta Politica*, *Turkish Studies* ve *Developing Economies* isimli dergilerde yayımlanmıştır.

YEŞİM ARAT

Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim üyesi ve Bilim Akademisi üyesidir. Kendisinin Türkiye'de kadınların siyasal katılımı, kadın hareketi ve demokrasi, başörtüsü sorunu, din ve kadın kimliği, kadına yönelik şiddet ve Türkiye siyasal hayatı konularında kitapları ve çok sayıda makalesi vardır. Profesör Arat halen *Journal of Middle East Women's Studies*, *Women's Studies International Forum* ve *Hauwa* dergilerinin yayın kurulu üyesidir.

YILMAZ ESMER

Lise öğrenimini ABD, Utah'ta tamamlayan Yılmaz Esmer, lisans derecesini Yale Üniversitesi'nden, yüksek lisans ve doktora derecelerini ise Stanford Üniversitesi'nden aldı. 1977 yılında Boğaziçi Üniversitesi'nin öğretim kadrosuna katılan Esmer, Stanford ve Michigan (Ann Arbor) Üniversitelerinde de konuk öğretim üyesi ve araştırmacı olarak bulundu. 2007 yılında, Bahçeşehir Üniversitesi'ne geçen Yılmaz Esmer, hâlen bu üniversitenin Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. World Values Survey, European Values Survey, European Social Survey, Comparative Study of Electoral Systems gibi sürekli uluslararası araştırma projelerinin Türkiye temsilcilikleri görevlerinde de bulunan Yılmaz Esmer, AB 6. ve 7. Çerçeve Programları tarafından desteklenen projelerinde de araştırmacı olarak görev aldı. Yılmaz Esmer'in çeşitli dönemlerde üstlendiği idari görevler arasında, Boğaziçi Üniversitesi'nde, Üniversite Yönetim Kurulu üyeliği, Senato üyeliği, Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü ve Rektör Yardımcılığı ile Bahçeşehir Üniversitesi Rektörlüğü (2010-11) bulunmaktadır. Bilim Akademisi üyesi olan Yılmaz Esmer'e, 2019 yılında Bahçeşehir Üniversitesi Onur Ödülü tevdi edilmiştir.

ZÜHRE AKSOY

2005 yılında University of Massachusetts Amherst'ten doktora derecesini aldı. New York Üniversitesi International Center for Advanced Studies'te doktora sonrası çalışmaları yaptı. Halen Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim üyesidir. Araştırma alanları küresel çevre siyaseti, biyolojik çeşitlilik ve iklim değişikliği, tarım, kalkınma ve gıda politikaları, geleneksel tarım bilgisi ve fikri mülkiyet haklarıdır. Makaleleri *Journal of International Development*, *Global Environmental Politics*, *Food Culture and Society*, *Journal of Rural Studies* dergilerinde yayımlanmıştır. Son dönemde kır-kent gıda zincirleri ve kooperatifler hakkında çalışmalarını sürdürmektedir. Intergovernmental Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES) kapsamında hazırlanmakta olan Transformative Change Assessment raporu yazarlarındandır.

Önsöz

Ersin Hoca'ya armağan olarak bir araya getirdiğimiz bu derlemeyi yayına hazırlayanlar olarak üçümüz de kariyerlerimizin farklı aşamalarında kendisiyle tanıştık ve birlikte çalışma olanağı bulduk. Ali Çarkoğlu, lisans eğitiminde Boğaziçi Üniversitesi İdari Bilimler binasında ekonomi dersleri alırken Ersin Hoca'nın karşılaştırmalı siyaset ya da yöntem derslerini almıştı. Oysa Emre Erdoğan aynı kurumda hem lisans hem de lisansüstü ve doktora eğitimleri sırasında kendisinin öğrencisi olmuştu. Mert Moral ise doktora dönüşü Sabancı Üniversitesi'nde aynı programda birlikte çalışma fırsatı buldu kendisiyle. Hepimizin akademiye bakışı ve araştırma gündemlerimizi ince ya da kalın, yumuşak ya da sert pek çok çizgiyle şekillendirmiştir bu hoca-öğrenci ilişkisi ve hepimiz için Ersin Hoca zamanla akademik bir büyük ağabeye dönüşmüştür.

Benim Ersin Hoca ile tanışmam doktorası sonrasında SUNY Binghamton'da ders verirken New York eyaletindeki Hamilton College'da olmuştu. Kendisinin orayı ziyareti sırasında haberleşip buluştuk ve bana Boğaziçi Üniversitesi'nde işe başlamak için gerekli lisan sınavını Hamilton College kütüphanesinde vermişti. O zaman ne internet ne cep telefonu, ne de WhatsApp mevcut olduğundan, nasıl bir koordinasyon ile bu buluşmanın gerçekleştiğini hatırlamak gerçekten çok güç. Birkaç ay sonrasındaysa beşinci kattaki ofisimde çalışırken Ersin Hoca gelip beni aldı ve Kennedy Lodge'daki ilk öğle yemeğime götürdü.

Boğaziçi'nde öğrencilik sonrası yılların en öğretici ve keyifli geleneklerinden biri de bu saat tam 12'de gidilen öğle yemekleri olmuştur. Yedi yıla yakın bir süre aynı koridor üzerindeki ofislerde çalışıp, öğle yemeklerini genelde bölüm arkadaşları ve okuldaki diğer meslektaşlarla birlikte yedik. Memleketin durumundan okulun gündemine ve akademinin kendine has uzun soluklu ilişkilerine, Boğaziçi'nin medeni sınırlar içerisindeki çekişmeleri ve geleneğini sürdürme çabaları hep bu masalarda konuşulmuştur.

Benim genelde dinleyici olduğum yıllardı. Lisans döneminden tanıdığım hocalarımı bir de bu öğle yemeklerinde dinlemekten büyük keyif almışım. Tarihçilerle tarih, ekonomistler ile ekonomi hakkında uzun uzun görüş alışverişinde bulunulurdu ve tabii siyaset bilimciler her zaman her alanda bir görüş sahibiydiler – ve sanki daha konuşkandılar. Sade kahve alışkanlığımı da New York'ta edinecek değildim elbette. Bu masalarda kahve falının da sosyal bilimler açısından en keyifli okumalarına şahit olduğumu hatırlıyorum. Tabii ülkenin siyasi havası da hiçbir zaman sıkıntı vermeyecek bir hareketlilik içinde olduğundan konuşulacak çok şey olmuştur bu meclislerde.

Boğaziçi'ndeki ilk yıllarımda Ersin Hoca'nın 1994 tarihinde yayımladığı *Comparative Political Studies* makalesi yeniydi ve anket çalışmalarına yeni başladığım yıllarda bu makale bana yol gösterici olmuştu. Daha sonra pek çok çalışmamda da bu esere referans vermiş, ana argümanı benzer yöntemlerle geliştirmeye gayret etmişimdir.

Aynı dönemde Boğaziçi Üniversitesi Mezunlar Derneği (BÜMED) desteğiyle anket işlerine meraklı ve bu konuda tecrübeli hocalarla birlikte Boğaziçi öğrencileri ve mezunlarıyla geniş kapsamlı bir anket çalışması yürütmüştük. Benim ilk anket çalışmamdı. Ersin Hoca'nın yanı sıra Yılmaz Esmer ve Ahmet Koç Hocalarımızla birlikte şekillendirmiştik bu projeyi. Ben en kıdemsiz üye olarak hem sekreteryaya hem de saha koordinasyonunu üstlenmiştim. Soru cetvellerini hazırlarken keyifli bir çalışma ortamı olduğunu ve bu vesileyle tüm hocaları başka türlü olamayacak şekilde tanıma fırsatı bulduğumu düşünmüştüm. Aynı masa etrafında keskin fikirli akademisyenlerin birbirleriyle nasıl uyum içerisinde çalışabildiklerini gözlemek sonraki yıllarda benim için, farkında bile olmadan, her zaman ekip çalışmasını tercih ettiren bir tecrübe olmuştur. Bu projenin öğrenci ayağını ders kitaplarında sık sık görülen bir şekilde, verilen ders bilgileri temelinde şekillenen bir örneklem ile sınıflarda öğrencilere ulaşılarak yapmıştık. Mezunlara tek tek telefonla ulaşmaya çalışmış ve o zaman BÜMED'de kayıtlı tüm telefon numaralarını aramıştık. Kuzey Kampüste, kütüphanenin karşısında bir ofisteki birkaç telefonda tek tek gerçekleştirilmişti bu görüşmeler. Bulgular arasından aklımda kalan, öğrencilerin çok yüksek kariyer beklentileri ve bunları son derece hızla gerçekleştirme istekleri olduğudur. O tarihte daha birkaç sene önce mezunu olduğum okulun yeni neslinin hemencecik bizim dönemden farkı olduğu hissine kapılmıştım. Bunun nedeni, elbette bu çalışmanın insanın kan akışını yavaşlatan doktora öğreniminin hemen arkasına denk gelmiş olması olabilir. Küçük bir kasabada geçirilen bir doktora süreci sonrası İstanbul'un hız ve rekabetçi ortamını hâlâ kabullenmek istemiyordum belki de...

O kadar da şaşırtıcı olmayan, Boğaziçi öğrencisinin yurtdışı merakıydı. Sadece hızlı bir iş kariyeri değil aynı zamanda yurtdışında bir kariyer ve yaşam arzusu gözleniyordu aldığımız cevaplarda. Yurtdışını bırakıp memlekette ders veren hocalar olarak bu bizi nedense şaşırtmıştı ve hatırladığım kadarıyla biraz da üzümüştü. Ama bir yandan da benzer tecrübeleri yaşamış nesiller olarak aslında her birimiz yurtdışına gitmek kadar geri dönüşün de ne kadar doğal olduğunun birer kanıtıydık. Son dönemlerde sık sık gündeme gelen genç neslin yurtdışına göç etme isteği tartışmalarında bu bulguları hatırlayıp aslında karşı karşıya olduğumuz bu göç isteğinin belki de

pek de yeni bir şey olmadığını düşünürüm. Nesiller boyu, okumuş gençler yurtdışına yönelmiş ama çok da geç olmadan birçoğu geri dönmüştür sanki. En azından 90'lı yılların ortasında Boğaziçi öğrencileri arasındaki eğilim, yurtdışında yaşam ve tecrübe idi ve sanki bunu memleketeye dönüşte bir lisan, görgü ve bilgi avantajına dönüştürme kaygısı o günlerde daha hâkimdi. O dönem mezunlarımızda da benzer bir eğilim gözleniyordu. Belki belleğimin süzgecinde takılı kalan bu hatıralar, hâlâ tedavi kabul etmez bir iyimserliğin yansımalarıdır.

Ersin Hoca ile Boğaziçi yıllarında başka bir araştırmada birlikte yer almadık. Onun idari bir görevi vardı ve sonrasında araştırma iznini kullandı. Ben “*Türkiye’de Yolsuzluk Hane Halkı Araştırması*” ve “*Türkiye’de Din, Toplum ve Siyaset*” anket çalışmalarına daha yoğun bir şekilde yöneldim. Sürekli yeni projelerle hem akademik merakımızı canlı tutuyor, çalışmalarımızı yayına dönüştürebiliyorduk hem de Boğaziçi’nin kısıtlı olanakları ile İstanbul’da ayakta kalmaya gayret ediyorduk. 2000’li yılların başında Ersin Hoca, Sabancı Üniversitesi’ne geçti. Bense 2002 Eylül ayında Sabancı Üniversitesi’nde göreve başladım.

2002 yılındaki genel seçimlere giderken bir seçim çalışması yapma fikri oluşmuştu. O dönem yılda birkaç defa sahaya çıkıp anket çalışmaları yapıyorduk. Üstün Ergüder Hocamız Boğaziçi rektörüydü ve onunla bu konuda görüştüğümüzü hatırlıyorum. 2002 yılının bahar aylarında Avrupa Birliği üyeliğine bakış üzerine Boğaziçi’nden Refik Erzan, Kemal Kirişçi ve Hakan Yılmaz ile birlikte o dönemde çok ses getirmiş bir anket çalışması yapmıştık. Henüz devam eden ekonomik krizin ardından gelen siyasal belirsizlik, ciddi bir seçim çalışmasına ilgiyi artırmıştı. Ersin Hoca ile ilk projemiz bu ortamda destek buldu ve Kasım seçimleri öncesi ve sonrasında iki ayaklı bir panel kurgusu ile ilk seçim çalışmamızı yapabildik. İlk bulgularımızı seçimden birkaç gün önce ilgili geniş bir gruba sunmuştuk.

Bu ilk çalışmada aklımızda her zaman Michigan Üniversitesi’nde 1948’den bu yana sürdürülen Amerikan Ulusal Seçim Çalışmaları (*American National Election Studies*, ANES) vardı. Gerek örneklem seçimi gerekse de soru cetvellerinin kurgulanması ve saha organizasyonunda en yüksek standartları hedefleyen bu çalışmalarda uzun yıllardır birlikte çalışma olanağı bulduk. 2002’de hemen test edilen kararlılığımız, seçim sonucu tahmini yapmamak yönünde olmuştur. O zaman bu zaman her çalışma için bizden bir tahmin yapmamız istenmiştir ve biz de her seferinde bunu reddetmişizdir. Çalışmalarımız seçimden yaklaşık iki ay önce başlayıp birkaç gün öncesinde sonlanmıştı. Her birinde de seçim sonrasında seçim öncesinde de görüştüğümüz aynı kişilerle görüştük ve bunun yanı sıra seçim sonrasında ayrı bir temsili örnekleme de çalıştık. Yani, birlikte gerçekleştirdiğimiz her seçim çalışması, iki ayaklı bir seçim öncesi ve sonrası çalışması ile seçim sonrası bir kontrol örneklemeden oluşmuştur. Bu uzun ve meşakkatli saha çalışmalarını yapmamızın temel nedeni, örneklemin tüm ülkeye coğrafi olarak yayılmış olması ve hem örneklem seçimi hem de örnekleme dâhil edilen kişiler ile yapılan görüşmeler konusunda katı bir görüşme planının uygulanmasıdır. Bu kadar zamana yayılan ve ortalama kırk dakika kadar süren görüşmelerden elde ettiğimiz bulgular, tahminden çok açıklayıcı bir çözümleme çerçevesi sunmak üzere detaylandırılmaktadır.

Ne kadar başarılı olabildik bilemiyorum, ama her zaman bu gerekçelerle ve sık sık da yurtdışından ANES gibi örnekleri de göstererek buradaki amacın tahmin olmadığını dile getiregeldik. Bu, elbette her seçim öncesinde ortaya atılan tahmin anketçilerinin söylemekte olduklarını da açıkça eleştirmek olduğu için pek çok gazeteci ve araştırma şirketi tarafından hoş karşılanmamıştır. Oysa tahmincilerin örneklemi hem kota örneklemeleridir ki bunu biz hiç uygulamadık; hem örneklemin coğrafi dağılımı kısıtlıdır; hem de görüşülen kişilerin belirlenmesi ve soru kurguları uluslararası standartları karşılayamamaktadır. İnatla savunduğumuz bu teknik nedenlerle piyasasının “kötü” araştırma pratiklerinin daha iyisini yapmaya çalışan araştırmaları dışarı itirmesine de direnmiş olduk bu vesileyle.

Bu yıl seçim araştırmaları işbirliğimizin yirminci yılını tamamlamış olduk. Böylelikle 2002-2018 arasındaki altı genel seçimi detaylı bir şekilde çözümleyen çalışmalar üretebildik. Bu çalışmalardan üç kitabı uluslararası basım evlerinden yayımladık. Bunun yanı sıra muhafazakârlık üzerine 2006 yılında gerçekleştirmiş olduğumuz çalışmayı da ayrı bir kitap olarak yayımladık. Yani 2002’den bu yana geçen yirmi yılda birlikte kaleme aldığımız dört kitabımız yayımlandı. Bunların her biri için Ersin Hoca kuramsal ve tarihsel çerçeveyi benden aylar hatta en azından birisi için yıllar önce bitirmiştir. Bu geç kalmışlığımın elimin ağırlığı dışında nedenleri elbette var. 2010 yılında Koç Üniversitesi’ne geçtikten sonra öğle yemeklerinde ve başka vesilelerle de kolay görüşemez olduk. Artık iki ayrı kıtada çalışıyorduk ve o zamanlar henüz ne Zoom ne de Skype bugünkü kadar sık kullanılıyordu. Ersin Hoca 2007 seçimlerinde bense 2015 seçimlerinde idari görevler üstlenmiştik ve bu görevler de yazım süreçlerinde hiç de yardımcı olmadılar elbette. Ama Ersin Hoca her kitap için enerjisini ve dikkatini hep yüksek tutmuş, benim ağır elliliğime de hoşgörü göstermiştir. Tüm bu hoşgörü ve desteğine rağmen kitaplar yayıncılara gittikten sonra yeniden daha rahat uyumaya başlamışım.

Ali Çarkoğlu

Yaşam üç boyutlu bir şeydir. Enlem ve boylam aynı kalsa da tek bir değişken, zaman, değiştiğinde her şey değişebiliyor. Bugün, 2022 Temmuz’unda Boğaziçi Üniversitesi İdari Bilimler Binası’na gidecek ve Siyaset Bilimi –bizim deyimimizle POLS– bölümünün yerleştiği beşinci kata çıkacak olsam; değişenin sadece kapıların üzerindeki isimler olmadığını, ilk bakışta aynıymış izlenimi verse de başka bir zamanın izini vurduğunu kolaylıkla fark ederim. Bizim de çok başka bir zamanda bu binanın merdivenlerini eskittiğimizi hatırlarım, geçmiş bir zamanda.

Boğaziçi Üniversitesi’ne 1990 yılının sonbaharında çaylak bir hazırlık sınıfı öğrencisi olarak girdim, 2001 yılında doktoramı tamamlayana kadar da o coğrafyanın bir parçası oldum. Önce lisans, daha sonra yüksek lisans ve doktoramın tamamında zamanımın büyük bir bölümünü İdari Bilimler Binası, Kütüphane ve Kennedy Lodge arasında geçirdim, Ersin Hoca da oradaydı. İlk önce ismini Üstün Ergüder ve Yılmaz Esmer ile yürüttükleri “Türk Toplumunun Değerleri Araştırması” ile duyduk – Siyaset Bilimine Giriş (POLS 101) dersinde Üstün Ergüder’in sık sık bahsettiği çok kapsamlı bir araştırma olarak dikkatimizi çekti. Daha sonra verdiği Araştırma Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin ismini duymaya başladık – Sosyal İstatistik derslerinin zorluğuyla yarışacak bir ders olarak anlatılırdı. Ben Araştırma Yöntemleri dersinin ilkini bu kitabın editörlerinin ilk öğrencilerinden biri olarak Yaz Okulu’nda aldım ama Ersin Hocayla yollarımız bol SPSS kullanımlı Araştırma Yöntemleri-2 dersinde kesişti. O zamana kadar hem sayısal yöntemlere hem de bilgisayar yazılımlarına bir tutku geliştirmeyi başarabildiğimden, Ersin Hocanın Değerler Araştırması’ndan bir veri seti verip analiz etmemizi istemesi rüya gibi gelmişti. Başka bir yerde de yazdığım gibi Yılmaz Esmer’in Saha Araştırmaları Atölyesi dersinde Konya’da anket çalışmasına gitmemiz yaşamımı kökten değiştiren bir şey oldu, Araştırma Yöntemleri ödevinde regresyon yapmayı başarabilmemle birlikte. Lisans son sınıfta Ersin Hoca’dan aldığımız Parti Sistemleri dersinde öğrendiklerim –ki doktora dersi olarak daha ileri düzeyini alma şansına da eriştim– hala aklımda; elbette, hocanın “ödev” olarak vermiş olduğu “Tarihten bir plebisit örneği verin” sorusunun geleceği öngörmek olduğunu bilemezdim. Bu arada Ersin Hoca bölüm başkanımız olduğundan diplomamı onun elinden almış olmak gibi çok kıymetli bir anıya da sahibim.

Bir lisans öğrencisi olarak üzerimizde bu kadar çok iz bırakan hocamızla, yüksek lisans döneminde, önce Ali Çarkoğlu, daha sonra da Yılmaz Esmer’in asistanlıklarını üstlendiğim dönemde çok daha fazla vakit geçirebilme şansına sahip oldum. Bölüm başkanı olarak sürekli bizim odamızı ziyaret eden, yaptıklarımızla ilgilenen ve bir yuvada olduğumuzu hissettiren biri olduğunu hatırlıyorum. Bir de ikimiz de tuttuğumuz takımları “makullük” ötesinde desteklediğimizden Galatasaray-Fenerbahçe çekişmesini de beşinci kata taşımaya başarmıştık – kendisi Fenerbahçe logolu bardağının selametini bana emanet etmeye karar vermişti, gözüm gibi de baktım. Doktoraya geçiş yaptığım dönemde biri kredisiz olmak üzere aldığım iki ders çok daha yoğun bir öğrenim sürecine girmemi sağladı; iki bina arasındaki sohbetlerimizi bir kenara bırakıyorum elbette. O dönemde de Ersin Hoca derse hazırlık disiplini ve ders anlatma biçimiyle biz öğrencilere “nasıl hoca olunur?” örneğini de vermekteydi, sanırım bütün öğrencileri bunun kabul ederler. Onun derslerine de biz en az onun kadar hazırlanmaya çalışırdık, çok zor olsa da. Hazırlıklı olmanın değer vermek anlamına geldiğini de ondan öğrendim diyebilirim.

Bir armağan kitabında kendi şahsi deneyiminden bu kadar bahsetmek yadırganabilir. Ama bir de şöyle düşünün: 1990'lara denk gelen "sosyalizasyon" döneminde edindiğim deneyim, Boğaziçi Üniversitesi'nin özgürlükçülüğü, soru sormayı ve eleştirel yaklaşmayı şiar edinen hocalarımız ve birbirimizin çalışmalarını saatlerce didik didik ettiğimiz oda arkadaşlarımız, bize benzeri çok az bulunan bir entelektüel ortamın mümkün olduğunu gösteriyordu. İşimizin merak etmek, sormak, yanıtlamaya çalışmak ve yanılmak olduğunu her gün görebiliyorduk. Böyle bir ortamda büyüme şansına sahip olmak, olması gerekenin ne olduğu konusunda da keskin fikirler sahibi olmamıza yol açtı diyebilirim: Özgürce düşünüp konuşabildiğimiz ve üretebildiğimiz bir ortam olarak üniversite...

Ersin Hoca, bu ortamın temel taşlarından ve en önemli kolaylaştırıcılarından biriydi. Benimle aynı sıralarda, benimle aynı zamanda okumuş arkadaşlarımın birçoğu Ersin Hoca'nın dünya görüşünü ya da yönetsel yaklaşımını benimsememiş olabilir; ben de her söylediğiyle hemfikir değilim zaten. Ancak onun bilimin ne olması gerektiği konusundaki keskin görüşleri ve daha önemlisi yaşadığımız ülkede olanlara verdiği anlam ve getirdiği açıklamalar, her zaman bir mihenk noktası olarak aklımızda durdu.

Ben sınıf arkadaşlarımdan daha şanslıyım. Sadece lisans sonrasında kendisiyle vakit geçirmekle kalmadım; üniversiteden ayrılıp özel sektörde kendi işimde çalışırken de Ersin Hoca'yla defalarca yolum kesişti. 2002 ve 2007 seçimlerini tartıştığımız panelleri hatırlıyorum, daha sonra 2008'den itibaren çok sayıda saha araştırmasını birlikte gerçekleştiren bir ekibin parçası olduk. Türkiye şartlarında neredeyse imkânsız görünen bir saha örgütlenmesini şimdi aramızda olmayan Ziya Güveli'nin de katkısıyla gerçekleştirebildik. Ersin Hoca'nın ve tabii ki Ali Çarkoğlu'nun titizliğine uygun bir şekilde derlenen veriler bence anket çalışmalarının *Le Mans*'ı olmayı hak ediyorlar – kamuya açık verilerini her zaman "ne yapabildiğimizi" ve "ne yapılabileceğini" göstermek için kullanıyorum. Bütün bu araştırmalarda Ersin Hoca'yla soru soru tartışarak ve her zaman soru formlarının uzunluğuna itiraz ederek saatler geçirme şansına sahip oldum.

Akademiye tam zamanlı olarak geri döndüğümde de Ersin Hocayla yollarımız sayısız defa kesişti. Çeşitli çalıştaylar, konferanslar, tartışma toplantılarında hep beraber olduk. Hepsinde de Ersin Hoca'nın öğrettiklerinin ötesine geçmek için çaba harcarken, yeni görüşlerini de öğrenme şansına sahip oldum. Benim öğrenciliğim sürekli hâle geldi, sanırım kendisi ne yazarsa okudum ve kendi araştırma ajandamda bir yere yerleştirmeye çalıştım.

Ali Çarkoğlu ve Mert Moral ile giriştiğimiz bu armağan derlemesi, yaşam boyu öğrencisi olduğum Ersin Hocamıza bir teşekkür denemesi. Dünyaya bakışından, "hocalık nedir?" sorusuna verdiği yanıt; kuru bir yöntemciliğin ötesine geçen kamusal entelektüel duruşuna; en önemlisi meslektaşlarına ve öğrencilerine saygı göstermenin ne olduğunu bize öğretmesine karşılık, çok ufak kalabilecek bir teşekkür. Akademik yaşamın en güzel taraflarından biri önce hocalarıyla, daha sonra da öğrencileriyle anılma fırsatını vermesi. Ben, Ersin Kalaycıoğlu'nun öğrencisiyim. Teşekkür ederim, Hocam!

Sabancı Üniversitesi'nde göreve başlamamdan kısa bir süre sonra meslektaşım Dr. Oya Yeğen ile bölüm seminerlerini düzenleme görevini üstlenmiş ve Ersin Hoca'yı o sıralar üzerinde çalıştığı (ve pandemi sırasında bir kitaba dönüşen) popülizm üzerine bir çalışmasını sunması için davet etmiştik. Henüz kariyerlerinin başında genç meslektaşları olarak, seminer öncesi Oya Hoca ile bir hata etmekten çekinerek, Ersin Hoca'yı nasıl takdim etmemiz gerektiği konusunda uzun bir konuşma yaptığımızı hatırlıyorum. O konuşma esnasında kurduğum “Ersin Hoca *is Turkish politics*” [Ersin Hoca, Türkiye siyasetidir] cümlesi, benim için Ersin Hoca'nın bu derlemede elimizden geldiğince altını çizmeye gayret ettiğimiz akademik katkılarının en kısa özetidir. Öte yandan, belki kendisi farkında olmasa da Ersin Hoca'nın benim akademik ve kişisel gelişimime katkıları bunun çok ötesinde.

Yüksek lisansta Ali Çarkoğlu Hocamın “Türkiye Siyaseti” dersinde Ersin Hoca'nın kaleme aldığı makale ve kitaplarla karşılaşana kadar, utanarak söylüyorum, başta Türkiye siyaseti alanındaki akademik katkılarına dair fikrim çok kısıtlıydı. Sonrasında Ali Hoca'nın asistanı olduğumda, *Türkiye Seçim Çalışmaları* ve *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Programı* için birlikte gerçekleştirdikleri anket çalışmalarının verileri üzerinde çalışırken –belki de Ali Hoca'nın daha hızlı ve iyi çalışmam için kullandığı– “öcü” oldu benim için Ersin Hoca. Şahsen tanışabilmek içinse 2016 yılının Nisan ayına kadar beklemem gerekti.

Ersin Hoca ile Chicago'daki bir konferans sırasında birçok Türk akademisyenin –ve akademisyen adayının– katıldığı bir yemekte tanışmıştık. Henüz bir doktora öğrencisiyken davet edildiğim o akşam yemeğinde kısa süre önce yayımladığım bir makalem hakkında da sohbet etme fırsatı buldum Ersin Hoca ile, ABD siyasetinden de, akademiden de, başkanlık sisteminden de... O gece Ersin Hoca'ya dair edindiğim ilk izlenimim neyse, ertesi sene Sabancı Üniversitesi'ndeki mülakatımdan önce koskoca Ersin Kalaycıoğlu beni odasına kahve içmeye davet ettiğinde de aynı şeyleri düşündüm hakkında, sonrasında Ali Hoca'dan devraldığım görevimi ifa ederken ve tam 12'de çıktığımız öğle yemeklerindeki uzun sohbetlerimizde de, geriye dönüp baktığımda beni de dâhil ettiği için büyük şükran duyduğum, birlikte gerçekleştirdiğimiz araştırmalar üzerine çalışırken de, bugün bu satırları kaleme alırken de... Tanıştığımız günden bu yana Ersin Hoca benim için hep yol gösteren, öğreten, paylaştan ve her hareketini, sözünü ve çalışmasını yakından takip etmeye gayret ettiğim ve örnek aldığım bir “Hoca” oldu. Ders izlencelerini rica edip derslerinde kullandığı kaynakları da inceledim Ersin Hoca'nın, derslerini ve eski konuşmalarının kayıtlarını da izledim, yürüttüğümüz anket çalışmalarının soru metinlerini hazırlarken ya da örneklemelerini çekerken kapısını da çaldım...

Ofislerimizin kapılarında ya da kartvizitlerimizde unvanlarımızın yazmadığını fark ettiğimde de benzer bir şaşkınlık yaşamıştım, fakat Sabancı Üniversitesi'nde çalışmaya başladık-tan hemen sonraki ilk program toplantısında Ersin Hoca bana ne düşündüğümü sorduğundaki şaşkınlığımı hatırlıyorum. Zira, birçok başka meslekte olduğu gibi, akademide de usta-çırak ilişkisinin mevcudiyetine ve lüzumuna inanırım. Ersin Hoca ile çalışma fırsatı bulduğum birçok çalışmada, birlikte çıktığımız öğle yemeklerinde ya da katıldığımız toplantılarda da kendisini

hep en önden ve dikkatle dinledim. Eminim, birçok başka meslektaşım gibi kendisinden çok şey öğrendim ve öğrenmeye de devam edeceğim.

Ersin Hoca'nın yalnız akademik değil, hemen her alandaki bilgi birikimine hayran olmak mümkün değil. Eski tabirle münevverdir, Ersin Hoca. Bir öğle yemeği öncesi birdenbire çıkan poyrazın isminin “Bıldırcın Curnatası” olduğunu ve her sene aynı tarihte yaşandığını da Ersin Hoca'dan öğrendim ben, saha çalışmalarında görüşmecilerin gri takım elbise giymemesi fakat benim program tanıtım videosunun çekiminin yapılacağı gün takım elbise giymem gerektiğini de.

Ersin Hoca'nın akademik katkılarını değerlendirmek haddim değil. Öte yandan, bu derlemede ancak bir kısmını okuyacağımız, bir tarihte bir şekilde üzerine yazdığı ve bugün yalnız siyaset bilimcilerin değil diğer alanlarda uzmanlaşan sosyal bilimcilerin de yararlandığı akademik çalışmalarını içeren özgeçmişine göz attığımızda dahi kariyeri süresince çalıştığı konuların çeşitliliğine şapka çıkarmamak mümkün değil. Bu derleme için *Kulturkampf* konusundaki bir kısmı oldukça yakın tarihli birçok çalışmasını, bu kez belki biraz daha eleştirel bir gözle, yeniden okurken bunu bir kez daha tecrübe ettim ve yalnız Türkiye siyaseti değil siyasi tarihi üzerine de her zamanki gibi çok şey öğrendim.

Makalemi yazarken –her zamanki gibi– epey geciktim. Hâlbuki ne zaman kendisiyle birlikte çalışma fırsatı elde etsem, Ersin Hoca kendi payına düşen işleri herkesten çok önce tamamlar. Bu anlamda hiçbir zaman en iyi öğrencisi olmadığımı kabul ederek, kendisine bana ve kariyerime kattıkları için şükranlarımı ve en derin saygılarımı sunuyorum.

Mert Moral

Bu derlemenin bir araya getirilmesi oldukça uzun bir süreçti. Ersin Hoca'nın emekliliği için organize ettiğimiz bir akşam yemeğinde ortaya çıkan bu fikri hayata geçirmek için çalışmaya, COVID-19 pandemisinin ortasında yaptığımız Zoom toplantılarıyla başladık. Bu çalışmaya katkıda bulunan bir grup yazarın Ersin Hoca ile geçmişleri hepimizinkinden geriye gittiği, İstanbul Üniversitesi ve Boğaziçi'ndeki dönemleri ve sonrasını kapsadığı için onlardan mülakatlar yoluyla bu derlemeye katkıda bulunmalarını rica ettik. Dr. Tuğçe Erçetin bize bu konuda çok yardımcı oldu. Bir diğer gruptan ise belirlediğimiz konu başlıkları altında Ersin Hoca'nın geçmiş çalışmalarını ve siyaset bilimi literatürüne kıymetli katkılarını değerlendirmelerini rica ettik. Bir üçüncü gruba daha serbest bir çerçevede bu derlemeye nasıl bir çalışmayla katkıda bulunmak isteyebileceklerini sorduk. Dördüncü grupta yer alan ve çalışmalarını yurtdışında devam ettiren yazarlarımız ise çalışmalarını bize İngilizce olarak gönderdiler ve bu derlemede okuyacağınız bu çalışmalar genç meslektaşlarımız tarafından tercüme edildi. Başta Dr. Tuğçe Erçetin ve Ersagun Kocabaş olmak üzere, bize bu derlemeyi bir araya getirmede yardımcı olan Yasemin Tosun, Şeyma Topçu, Tayfun Mertan ve Kemal Büyükyüksel'e teşekkür ederiz.

Netice itibariyle, Ersin Hoca'nın yanından dahi geçemeyen zaman yönetimimiz ile de birleşince, bu derlemenin bir araya gelmesi yaklaşık iki yılı buldu. Bu esnada 1970'lerden bugüne şekillenmiş bir akademik kariyeri layıkıyla değerlendirmenin ne kadar zor olduğunu da birinci elden tecrübe etmiş olduk. Öncelikle öğrenci yetiştiren bir hoca ve sürekli üreten bir araştırmacı, akademik camiada bir yönetici ve ülkenin entelektüel hayatına katkıda bulunmaya gayret eden bir düşünce insanı olarak Profesör Doktor Ersin Kalaycıoğlu Hocamızın siyaset bilimine ve bizlerin akademik hayatlarına olan katkıları için kendisine teşekkürü bir borç biliriz.

Neşesi ve enerjisiyle, birikimi ve eleştirel bakışıyla bize örnek olan Hocamıza en derin saygı ve sevgilerimizle...

Ali Çarkoğlu, Emre Erdoğan, Mert Moral